

Lessen van PCH

De regiegroep Personalized and Customized Health (PCH) is in 2017 ingesteld op initiatief van de Provincie Groningen en werkt aan de aanbevelingen uit het adviesrapport van SER Noord-Nederland. Om de leefbaarheid in onze provincie te vergroten zijn (sociale) innovaties nodig en moeten economische kansen die voortkomen uit deze innovaties worden ondersteund. Het Healthy Ageing Network Northern Netherlands (HANNN) ondersteunt de regiegroep in deze taak.

Laten we afspreken dat we onze uiterste best gaan doen om iedere Groninger zo lang mogelijk in de omgeving van zijn of haar keuze te laten wonen en leven. Dat we alle beschikbare menskracht, denkkraft en maakkracht inzetten om een omgeving te creëren die bijdraagt aan een lang, gezond en gelukkig leven. Laat ons zowel startblok als vangnet zijn. Laten we afspreken dat we ons laten inspireren door de Groningers en zoveel mogelijk met hen spreken in plaats van over hen. Deal?

Twee jaar later kunnen we concluderen dat er verschillende acties zijn geïnitieerd vanuit de regiegroep PCH en vervolgens zijn opgepakt door het HANNN.

Vanuit het SER Noord-Nederland rapport zijn er vier uitwerkingsthema's onderscheiden: *Meer zorg in eigen omgeving, Persoonlijke Gezondheidsomgeving (PGO), Ondersteunen mkb en Zorgonderwijs, scholing werkenden en mantelzorgers. Binnen deze vier uitwerkingsthema's zijn door het HANNN de volgende activiteiten uitgevoerd:*

- Er zijn inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd rondom thema's als de huidige staat van het eHealth-landschap en het belang van een regionaal persoonlijk gezondheidsomgeving; voor het MKB zijn bijeenkomsten georganiseerd rond digitale veiligheid en de gevolgen van AVG-regelgeving, over de samenwerkingsmogelijkheden met Noord-Nederlandse proeftuinen en over het overbruggen van de kloof tussen aanbieder en potentiële klanten.
- Samen met Health Holland is een innovatiemakelaar-regeling ingesteld die het mogelijk maakt voor MKB-bedrijven om extern advies in te schakelen om gezonde innovaties een stap verder te brengen. Hiervoor is in 2019 een bedrag van 50.000 euro beschikbaar, waarbij 50% van de kosten van het bedrijf tot een maximum van 10.000 euro worden vergoed.
- In opdracht van de regiegroep PCH voert de Aletta Jacobs School of Public Health in samenwerking met Vereniging Groninger Dorpen een onderzoek uit naar de rol van de 'Dorpsondersteuner'. Deze Dorpsondersteuner vormt een belangrijke schakel in de zelfredzaamheid van dorpsbewoners met beginnende hulp- en zorgbehoeften. Met dit onderzoek wordt dorpen, gemeentes en bewoners concrete handvatten geboden om deze vorm van zelforganisatie ook in hun eigen leefomgeving toe te kunnen passen. Zo draagt het PCH bij aan de leefbaarheid van de dorpen en de zelfredzaamheid van zijn bewoners.
- De regiegroep PCH heeft in de afgelopen periode samen met onder andere de Coalitie Gezond Wonen geïnvesteerd in het initiatief Zorgzame Dorpen Groningen. De nog steeds in aantal groeiende zorgzame dorpen stellen ouderen en kwetsbare dorpsgenoten in staat om in eigen huis en dorp te blijven wonen in tijden van verdwijnende (zorg)voorzieningen. Van wekelijkse eetclubjes tot plannen om zelf als dorp nieuwe 'zorg-hofjes' van de grond te tillen. Dorpen die zelf het verzorgingstehuis overnemen, of zorgtelefooncirkels en

vrijwilligersnetwerken organiseren waarin dorpsgenoten voor elkaar klaarstaan voor klusjes of de boodschappen. Binnen Zorgzame Dorpen delen dorpen met elkaar wát ze organiseren aan zorgzame initiatieven en hoe ze dat doen. Hiermee is dit netwerk een onmisbare schakel met deze beweging van onderop.

- Afgelopen jaar hebben wij verschillende dorpsinitiatieven gekoppeld aan de formele zorgpartijen in de regio. Zo is een bijeenkomst georganiseerd voor Het Groen Gasthuis, een kleinschalig woonzorginitiatief voor dementerende ouderen in Warffum. Voor deze bijeenkomst hebben wij de regionale zorgpartijen die zich bezighielden met deze problematiek uitgenodigd. Op deze bijeenkomst kon Het Groen Gasthuis hun idee pitchen aan de formele zorgorganisaties en testen welke rol zij zouden kunnen vervullen in het regionale zorglandschap. De aanwezige organisaties hebben kenbaar gemaakt dat zij dit initiatief een toevoeging vonden aan de bestaande zorginfrastructuur.

Dit is een greep uit de projecten die zijn opgepakt vanuit het PCH programma. Naast deze reeds behaalde successen is het ook goed om vooruit te kijken naar de uitdagingen die voor ons liggen en de vorm waarin deze moeten worden aangevlogen.

De les die we na twee jaar PCH kunnen trekken, is dat er niet zozeer behoefte is aan bestuurlijke regie – temeer daar er tussen lokaal en nationaal niveau geen formele bevoegdheden zijn op het gebied van zorg – als wel organiserend vermogen om lokaal te helpen bij het oplossen van problemen die in de hele provincie spelen. Dit is dus een pleidooi voor bovenregionale afstemming voor lokale vraagstukken, gekoppeld aan menskracht om lokale spelers te bereiken en te faciliteren. Wij geloven niet in pasklare oplossingen die overal gekopieerd zouden kunnen worden, maar een kleinschalig woonzorginitiatief in het ene dorp, kan bijvoorbeeld wel leren van een vergelijkbaar initiatief ergens anders in de provincie. We nemen hierbij de vraagstukken in de dorpen als uitgangspunt en gaan op basis van de vraagstukken op zoek naar vormen om deze te ondersteunen.

De vraagstukken die reeds vanuit de dorpen zijn gesignaleerd zijn als volgt:

- Waar de formele zorg zich centraliseert, zullen lokale gemeenschappen steeds vaker in het ontstane gat springen om toch een vorm van zorg te behouden voor het dorp. Dit vraagt samenwerking tussen de formele en informele zorgpartijen, maar dat gaat niet altijd vanzelf. Naar voorbeeld van Het Groen Gasthuis zal op meer plekken het gesprek georganiseerd moeten worden tussen formele en informele zorg. Voor overheden is dit niet altijd eenvoudig omdat ze boven de partijen willen blijven staan en verzekeraars doen in beginsel alleen zaken met formele zorg. Op basis van de ervaringen van PCH kan dit thema worden opgepakt en lokaal in de praktijk gebracht worden.
- Er liggen landelijk miljoenen euro's klaar voor implementatie van eHealth in de thuissituatie. Door de complexiteit van de regelingen is het voor lokale initiatieven niet te doen om aanspraak te maken op deze middelen, terwijl het ze wel verder zou kunnen helpen. Er zouden consortia gesmeed moeten worden met zorgaanbieders en verzekeraars om lokale initiatieven in staat te stellen alsnog aanspraak te maken op dit geld.
- Als het gaat om zorg van de toekomst en de mogelijkheden van eHealth om langer in de eigen omgeving te wonen, zijn veel lokale partijen zoekende: aanbieders van technologie zijn op zoek naar bundeling van de vraag, gemeenten vragen zich af hoe ze dit soort zorg moeten

inkopen en de burger weet eigenlijk niet wat er te koop is. Hier valt een wereld te winnen door al deze spelers bij elkaar te brengen en zowel kennis uit te wisselen als te zoeken naar mogelijkheden om aan vraagbundeling te doen.

Dit vraagt om een andere invulling:

- De leden van de huidige regiegroep zien meerwaarde in kennisuitwisseling en het bevorderen van ontmoeting tussen de verschillende domeinen op het gebied van gezondheid.
- De leden zien het idee van regie als een te ambitieuze ambitie, maar herkennen wel de behoefte aan een gremium dat:
 - structurele knelpunten in het systeem benoemt en op relevante plekken aankaat
 - als trusted third party kan communiceren met het publiek over nieuwe ontwikkelingen zoals op het terrein van PGO ontwikkeling.
 - Aansluiting kan zoeken bij nationale en Europese agenda's
- De leden van de regiegroep hebben aangegeven dat het goed zou zijn om in het versnipperde landschap wat overleggen samen te voegen.
- Een aantal onderwerpen zouden beter op Noord-Nederlandse schaal geadresseerd kunnen worden.

Op basis van deze uitgangspunten werd de Strategic Board van HANNN genoemd als alternatief gremium voor de regiegroep. Mits gekoppeld aan organiserend vermogen om:

- lokaal knelpunten op te lossen;
- consortia te bouwen die middelen kunnen verwerven voor lokale initiatieven
- bijeenkomsten te organiseren ter inspiratie en kennisuitwisseling

Actualiteit

Noord-Nederland is door de Europese commissie opnieuw erkend als Reference Site binnen het European Innovation Partnership for Active and Healthy Ageing:

For the first time, as a result of the peer-review and expert review process in the 2019 Call, six 4 star reference Sites have been awarded a "Certificate of excellence" in recognition of their outstanding work in driving regional innovation in active and healthy ageing, improving the quality of life of the ageing population, making health and social care delivery more sustainable and stimulating economic growth and competitiveness.

Tijdens de Conference of Partners gecombineerd met het AAL Forum in Aarhus, werd duidelijk dat de digitaliseringsagenda waarschijnlijk gekoppeld gaat worden aan reference sites en dat de vorming van digitale innovatiehubs per regio zal worden gestimuleerd. Hier is door onze regio met PCH dus goed voorgesorteerd. Daarnaast komt er in januari 2020 een AAL call: "Healthy Ageing Through Digital Solutions and ecosystems" met een focus op:

- positieve gezondheid/healthy ageing concepten
- ecosystemen en netwerken rond de eindgebruikers
- producten en diensten die de integratie van beschikbare oplossingen binnen bestaande diensten stimuleren.

En vanaf 1 oktober rijdt de gezonde huiskamer rond in Noord-Nederland:

